

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в агенції дневників пасажа Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінції:

на цілий рік К. 4 80
на пів року „ 2 40
на чверть року „ 1 20
місячно . . . „ — 40

Поодиноке число 2 с.
З поштовою пере-
силкою:

на цілий рік К. 10 80
на пів року „ 5 40
на чверть року „ 2 70
місячно . . . „ — 90

Поодиноке число 6 с.

Виходить у Львові щодня (крім неділь і гр. свят.) о 5-й годині по полудні.

Редакція і Адміністрація: у Львові Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданя за зложенем оплати поштової.

Рекламації незначені: вільні від оплати поштової.

Вісті політичні.

(Віче католиків в Оломуці. — Австрійське правительство а институт сьв. Єроніма — Дальші вісти про замах на Мек Кінлія.)

З Оломуца доносять: Дня 8. с. м. о годині 8½ рано, зібрали ся учасники католицького віча на площі єпіскопській. Тут уставили ся католицькі стоваришеня до процесії, котра рушала головними улицями міста до катедрі. Там о. Фрайнд, з чину Редemptористів, виголосив проповідь, почім архієпископ Кон відправив торжественне богослуженне. Відтак удали ся учасники віча громадами до семінарії духовної. Порядку нігде не нарушено. Число учасників подають на 3000 осіб. Позаяк саля в семінарії не могла всіх помістити, то значна часть учасників удала ся до церкви сьв. Михайла. На торжественнім засіданю відчитав насамперед предсідатель віча, граф Штольберг, депеші з подякою за телеграми преданности і з желанями від С. В. Цісаря, від Папи і Найд. Архикнязя Франц Фердинанда. Граф Ярослав Тун поздоровив зібраних іменем віча чеських католиків в Бромєрици. По промовах берненського єпископа, др. Бавера і проф. дра. Фукса з Опави, піддано під голосованє і ухвалено вічеві резолюції. По полудни, о годині 9-тій вечером, відбуло ся друге торжественне засіданє рівночасно в саля семінарії і в церкві сьв. Михайла, де ухвалено резолюції поодиноких секцій. По промові князя архієпископа Кона і подяці єму зі сторони предсідателя віча, закрито наради відсипанєм австрійського і папського гим-

ну. — Рівночасно відбуло ся друге віче т. зв. „прот-єтуоче“ ліберальних Німців і соціялістів. В вічи взяли участь німецькі послы, предсідатель кільканащятюх німецьких рад міських і малого числа селян. Промовлявано і ухвалено резолюції против „ультрамонтанської політики“, против віроісповідної школи, проби привернення сьвітекої власти папі і т. ин. До демонстрацій противкатолицьких на улиці не прийшло, лише в ночи вже коло 1-ої години удали ся Веніміці перед палату архієпископа і там звич шв години викрикували.

Часопись Corriere della Sera одержус з Риму вість, щєля котрої австрійське правительство мало переслати італійському міністрови заграничних справ Принетіому ноту в справі інститута сьв. Єроніма. В тій ноті зажадано відкликания комісаря призначеного для інститута сьв. Єроніма і полішеня управи інститута в руках хорватского ректора Пазмана. На ту ноту, як каже дальше та часопись, відповів сейчас Принетті, заявляючи, що італійським судам доручено зі сторони дальматинської жалобу. Сприну, відповідо до італійських законів, можна би судам відобрати, але то і у Італійців і у судових урядників викликало би розярене, так що правительство муєнть жадати на рішенє суду і аж відтак полагодить само справу від себе.

Як доносьть Polit. Corr. велів С. В. Цісар Франц Йосиф за посередництвом австро-угорської амбасади в Вашингтоні висказати президентови Мек Кінлієви найгорячіше співчутє з причини замаху. — Nord. Allg. Ztg. доносьть: Цісар Вільгельм телеграфував до Мек Кінлія: В найглубшій жалю з причини вісти о замаху на Ваше житє, висказую Вам співчутє мое і цілого народу німецького та желаня скорого

виздоровленя. Також всі інші європейські володарі і всі правительства переслали Мек Кінлієви депеші з висказами співчутя і желанями скорого подужаня. — Що-до самого виновника замаху, то він походить з родни, що перед 30 літами вемірувала з Познаня до Америки і родив ся вже на американській землі. Отець Чолгоша дізнавши ся о замаху сина, був так обурений, що скрикнув: „мій син заслужив на шибеницю“. Мім тим сам Чолгош поводить ся у вязниці дуже спокійно, істє і не надто богато і на всео байдужний, лише засєдно випитус є: чи Мек Кінлі вже умер? Він перєсвідчений, що довершив славного діла. Перечить пємов би мав співників і каже, що переїмив ся духом відчитів і наук анархистки Еми Гольдман. І поліция уважає єї виновницею і перєсвідчена, що она знала о намірі Чолгоша. Поліция в Чикаго доносьть, що вже викрила місце перебуваня тої анархистки і тепер стоїть она під строгим надзором. — Якийсь Новак повідомив поліцию, що Чолгош єсть членом „союза анархистів“ в Клівленді. Той союз ухвалив на посліднім засіданю убити президента Мек Кінлія і до довершеня замаху призначив Чолгоша. Чолгош доси був ковалем. — В Чикаго поставлено перед военний суд 9 анархистів, але їх перєслуханє відложено до дня 19 вересня, аби перєвести строгє слідствє, чи не стояли они в змові з Чолгошем. Три увязнені жєнщини виущєно на волю за кавцією 3600 доллярів. Інших арештованих полішено у вязниці.

ПОБРАТИМИ.

I.

Заким прилучили ся до добровольців, що там під Скодаром біля ся з Турками, хотїли Алил Маргерич і Данило Гордоне стати, після обряду побратимами, і дати ся сполучити на віки.

Вклякли перед сьвятими образами, кожний зі сьвічкою в руці, без оружя, один побіч другого, і молили ся. Поза ними стояв дякон, і в піднесених руках держав також дві запалені сьвічки.

Серед хмар диму з кадила, що піднімала ся понад ними, приступив до них сьвященик, і після звичаю, спитав їх:

— На що хочете стати побратимами?

А они відповіли:

— На то, щоби один другому служити, один другому помагати, один другого боронити, при кожній нагоді і по щирій дружбі.

А сьвященик сказав відтак торжественно:

— Від нині ви правдивими братами перед Господом. Ваші родини вам спільні. Жийте завсїгда в згоді з собою... Присягайте!

Они зложили присягу перед сьв. Тайнами, а сьвященик поблагословив їх відтак, і дав їм розгрішенє.

Перед церквою взяли Алил і Данило знову своє оружє, а на знак радости, стрїляли з пістолетів у воздух. Нарід з Негуша обступив їх, а молоді люди, що були при тій присязі, стали викрикувати та вигойкувати, та відвели їх аж до Алилової хати, де запрошені посїдали до обїду.

По обїді взялись гості за руки, щоби улицями громади потанцювати кола. Обійшли церков довкола і пустились аж на головну площу, щоби тут закінчити танець. Проти Данила стояла в танці Кеєня, сестра єго побратима. Правила танцю вимагали того, щоби він потягнув єї до себе. Але коли він витягнув руку до неї, она сховала руку.

Ні!...

Алил видів, що єго сестра уперто держала голову схилєну в долину. Роздрознений танцем, вином і розмовою, вхопив від Кеєню силно за руку.

— То ти не хочеш танцювати з моїм побратимом, що тепер є преці й твоїм братом?

Дівчині ступили слєзи в очах, і она відповіла:

— Хыбаж ти не знаєш, Алил, кому я вишивала сорочку?

— Данилови?

Она кивнула головою і сказала тихо:

— А тепер, коли ти з ним присягав, — то єму вже не вільно женити ся зі мною...

Алил подивив ся остро на Данила а єго очи ніби питали.

— Я нічого не обіцював — сказав Данило несміло.

Алил здвигнув тоді плечима.

— Уперта дівчина... тай тільки! Ходи брате, лишє єї!...

Він взяв побратима пощід руку, і оба сьміючись, пішли собі.

II.

Довкола ватри на горі сидїли в ночи Чорногорці і грїли ся. Коли котрий з них брав вуглик, щоби закурити собі люльку, підняла ся на хвилинку полумінє і ясним сьвітлом озаряла борців, та їх смагляві лица і чорне розпатланє волосє, червоні шапки і красно жировану зброю.

Алил і Данило сидїли побіч себе.

Алил говорив голосно: А я тобі кажу... Альбанці, то такі боязкі, як кури, коли сховують голови під крила і дають ся лисови скубати...

Напроти него сидів старий борець, і покивуючи головою, перечив тому. Але Алил відозвав ся:

— Заложись зі мною, що я зайду аж в альбанський табор, лиш з ганджаром в руках, і принесу тобі звїдтам дві голови.

— Але сам не підєш — сказав на то Данило спокійно.

Вєтали оба. Їх брала велика охота показати свою відвагу, отже замість пістолетів,

Новинки.

Львів дня 11 го вересня 1901.

— **Торжественні заупокійні богослуження** за бл. п. Цісареву Єлисавету відбули ся вчера рано о 9-ій годині у всіх трьох катедральних храмах львівських. В лат. катедрі відправив богослуження Виреосьв. Архієпископ др. Більчевский. На богослуженню були: С. Е. п. Намістник гр. Лев Пінтинський, С. Е. п. Маршалок краєвий гр. Стан. Бадені, віцепрезидент вишого суду др. Дилевский, президент краєвого суду др. Бавх, радник Двора п. Мавтнер, представителі всіх інших властей, представителі військової, університету, політехніки і ин. — В митрополитальній церкві св. Юра відправив богослуження Виреосьв. Митрополит Андрей Шептицький в присутності представителів властей.

— **Цісарську санкцію** одержали ухвали галицького сейму о наборі додатків до податків від спиритусових напоїв в громадах Ходорів, Колачниці, Рудки, Тартаків і Товмач.

— **3 руского театру.** До „Руслана“ пишуть: Теперішній побут нашого театру в Ярославі зложив ся дуже щасливо. Публика заповнює простору салю гоголю Вікторія на кождім представленню і виходить вдоволенна з добре ведених вистав. Хоть справді нема визначніших акторських сил в теперішнім складі дружини, але є те, що зовуть „ансамбль“ і є уміла та старанна режисерія. На тім основує ся успіх вистав. В суботу побачимо класичну трагедію „Уриєля Акосту“ в перекладі Л. Лопатинського. Цікавість збирає нас, як на рускій сцені буде виглядати „класична трагедія“, але як очевидці нас запевняли, в Любачеві она вийшла перший раз дуже добре. Передовсім ролі були знаменито вивчені, так, що вірш плинув гладко і природно. Перед премією режисер п. Стадник зарядив був кілька проб без суфлера (нечувана річ!) і тому належить признати, що кождий з молодих артистів чув себе певним і свобідним в ролі, як старий! Тим способом невипуща праця заступає тепер рутину в рускім театрі, тож можна надіятися хороших поступів, а матеріяльне поводжене не заведе ніде, як отес тепер не завело в Ярославі.

— **Нова залізниця.** Міністерство залізниць уділило на протяг одного року властителям пошлюстий гр. Стан. Жутовському в Трускавці позволене на передвотунні роботи технічні в цілі вбудованя локальної залізничі о нормальнім торі зі стації Борислав через Трускавець до Стебника.

— **Новий автомат** надзвичайної вартости з огляду на публичне безпеченство винайшов п. В. Зомбек, канцеліст судовий в Гвіадци. Автомат той, о простій конструкції, замикає рамни на залізничях, як надходить поїзд, і отвиряє по відході, та й то на довільне віддалене.

— **Небезпечний різник.** Вчера арештовано львівського різника з Личакова, М. Гвіздальського за напад на директора львівської різничі і грожене ножем за те, що директор велів еконфікувати Гвіздальському мясо з надго молодого теляти.

— **Крадіж магістратских актів.** Від довшого часу пропадали в львівській магістраті урядові акти, а опісля находжено їх в Поатві, раз знайдено в магістратских виходках, а богато її доси хибує. В п'ятницю мин. тижня висліджено, що актокрадом єсть занятий в екенедиті магістрату диетар Каміньский. При нім пайдено богато актів, а по арештованю признав ся, що через крадіж актів він метив ся за свого помершого вже батька, бувшого інженіра магістрату, свого часу зауспендеваного і за свою матір, котрій відмовлено пенсію по мужу.

— **На кару смерти** засудив сяніцький суд цигана Дмитра Панька Сівела vel Шаюрка за замордоване в січні с. р. своєї жінки. Вердикт присяжних запав одногосло.

— **В процесі агента Сильвія Нодарого** обняв оборону адвокат з Горині, др. Grziado Luzzado і на другий тиждень приїжджає до Львова. Оборону Василя Сідельника обймає др. Міленьский. Розправа буде переводити ся в німецькім язичі. Доси завізвано около 500 свідків до розправи, котру переводити буде радник Гізовский.

— **Огні.** На обшарі двірєкім в Золотниках, підгаецкого повіта, згоріло 400 кін шениці і 800 кін соломи вартости 8800 К. Причина огню доси незвістна.

— **Крадіж в церкві св. Юра.** Руска митрополита кашігула донесла поліції, що якийсь невисліджений злодій забрав з престолу в церкві св. Юра кілька срібних предметів і розбив пушку з дрібною монетою.

— **Движима азбука,** — се прилад до образового представлення початкової науки читаня і писаня. Видав п. Григорій Блій, смеритованій управитель 6-кл. народ. школи у Львові. Комплет обнимає 76 букв, писаних на картоні, wraz із пуделком до перехованя і відповідною інструкцією та з приладом до устанєня букв. Ціна 10 корон; для учителів народних і книгарень по 8 корон. Замовляти можна в канцелярії Товариства „Просвѣта“ і в книгарни Ставропільській (улиця Руска, ч. 3) у Львові. „Движима азбука“ повинна безусловно находити ся в кождій народній школі.

— **Гімнастичні вправи для учеників** зачинають ся в рускім „Соколі“ з днем 2-го вересня. Вправи будуть відбувати ся 3 рази в тижни, т. є. в понеділок, середу і п'ятницю для учеників молодших від 1/2 6—1/2 7 години, для старших від 1/2 7—1/2 8 години вечером. Вписи відбувають ся в тих самих днях і годинах від дня 2-го вересня, ул. Підвале ч. 7. Вкладка місячна виносить 1 К. Вправи відбувати ся будуть під доглядом і управвою інколених настоятелів. За старшину товариства гімн. „Сокол“: Др. Гукевич, за голову, Демис Кучика, справник.

— **Бурси в Станиславові.** До „Руслана“ пишуть: Бурса філії руского Товариства педагогічного в Станиславові, заложена в вересні 1899 р. містила ся в домі, закупленим Віпр. Митрополитом Шептицьким і подарованім під церков духовної семинарії (під числ. 15, при улиці Липовій), до 15. липня 1900. Тоді заносило ся на будову семинарії, тому прокураторія скарбу судово вивчила се помешканє Бурсі. Лише даровому відетуцленю помешканя треба завдячувати, що Бурса могла вже тамтого року стати отвореною — і на перший рік свого істнованя дати приют 24 вихованкам. — В недостатку власного дому, як і дарового мешканя, управа Бурси була в немалім клопоті, що в браку хати почати з Бурсою в другім році. Властители домів нерадо винаймають мешканє для Бурси, а ту 38 хлопців подало ся на сей рік в конкурсівм речинци, та ще зголошують ся родичі, ведені довірем до управи, як і потребою опіки для своїх дітей. Тож виділ філії, в виду того, винайми в на два роки, при улиці Липовій, ч. 45, дім о шести компатах і 2 кухнях, за ціну 514 зр. на Бурсу, і примістив там 28 вихованків, лише таких, що платять. Се подає ся до відомости передовсім доохрестних Русинів Стани-

ваяли блискучі острі ножі... відтак щезли серед темноти...

Поза ними мерехотіла спокійно і тихо ватра. Слабий холодний вітер повіяв від озера. В якійсь дебрі замекала з тиха коза. Відтак відозвав ся нараз якийсь голос:

— Коли вже минули олеандрові корчі, то мусять вже бути в долині.

— Коби лиш тоті трусини не новтікали перед ними!

— Перед двома?

— Чому ні? Янко недавно тому сам один розігпав цілий табір тої ватаги, що обсіла була жерела Цетині. Застрілив чотирох Альбанців, а друге тільки убив камінем....

Нараз замовкли, коли десь далеко роздав ся вистріл з рушничі.

— Чуєте...?

Роздав ся другий вистріл а відтак чути було стріляне з многих карабінів в тій стороні, де був обведений окопаним табір ворога. Чорногорці кинулись з воєнним криком у вивіз.

В долині коло олеандрових корчів хтось крикнув на їх голос. Они пристанули і стали надслухувати, а старий спитав:

— Хто то крикнув? Аліл чи Данило?

— Але ніхто не умів того сказати.

— Як би й не було, то ми чули лиш один голос — сказав старий.

III.

В селі пішла чутка, що Чорногорці бють ся з Альбанцями, а обава жінок ставала з кождою хвилею щораз більша.

— Одна з нас, у котрої нема маленької дитини, нехай піде в гори і розвідає та передасть борцям наше поздоровленє.

Перша Ксеня сказала, що піде.

Від тої хвилі, коли єї брат пішов, стала она як петота сама. В сьвята не ішла вже в танець, а дівчата з Негуша єї подруги, не виділи вже, щоби она коли єсміяла ся.

В неділю по службі божій она вибрала ся. Мусіла іти до Цетиня, а відтак горами в долину опісля понад ріку аж до скодарського озера. Аж там мала она довідати ся того, що їй було потреба.

Сонце стояло в полудне, коли она прийшла в ті сторони, де сирій вапняк як зеркала відбиває проміне і ще збільшає спеку. Але дівчина мимо утомн хотіла ще перед вечером стати в Цетиню. Коли же настало полудне, схотіло ся їй дуже пити. Єї збаночок був вже давно порожний, а спрага так єї вже мучила, що она не могла й думати. Ще лиш сила волі держала єї на ногах.

Якраз коли єїла спочивати на камені, що стояв при дорозі яко знак придорожний, зачула, що хтось іде. То були австрійські моряки, що ішли разом з циганками, котрі гнали перед собою мула, на котрім везли всілякі припаси. Коли побачили молоду дівчину, що сиділа на розселеній хустці, пристанули і зачали жартувати.

— Агі, якаж красна! Може би ти за нами пішла?

А Ксеню аж за серце тисло і она відповіла борзо: Я іду до Скодару... довідати ся, що там мої братя порабляють... Може ви чули від людей, що Альбанці многих повбивали?

Але моряки лише що вечером перед тим вийшли були на беріг і не знали нічого про борбу коло Скодару.

Ксеня попросила їх ще кашку води а відтак пішла дальше.

Вже наставала ніч, коли она побачила перші сьвітла в місті. Зайшла до якогось шинку, де богато мужчин сиділо при чарці сливо-

виді. В куті над срібною лампою висів сьвятий образ. Ксеня перехрестила ся перед ним а відтак єїла на лавку.

Жінка, що послугувала, відозвала ся до неї: Чуєш, мала, може би ти мені помогла? Чей видиш, що не можу дати собі ради. Вєі хотять нараз, щоби їх обслужити.

— Я прийшла аж з Негуша — відповіла Ксеня — і дуже утомила ся.

Один з тих, що там піли подивив ся на ню: То ти з Негуша?... Вчера убили Альбанці одного чоловіка звідтам.

Ксеню ті слова як би приголомшили. Она стала єго благати: Як він називав ся? Скажіть, як він називав ся!

Але той чоловік того не знав. Розповів їй лиш, що два побратими хотіли попасти на Турків, коли ті спали; але їх спостерегли і привитали кулями, і один з них погіб.

Ксеня була зовсім утомлена, коли зайшла до господи, але обава не дала їй вже спокою. Вже й сон єї відійшов і не думала о тім, що погібший міг преці бути якимсь незнакомим, чужим борцем. Она була певна того, що той, котрого застріляли, то або Данило або Аліл.

Коби лиш не він... але коби й не той... Пустилась серед ночи, бігла і бігла і тихцем голосила по погібшій, але сама перед собою бояла ся вимовити імя.

В ночи було страшно іти, а коли наконець місяць зійшов, то їй знову здавало ся, мов би она самотна і опущена ходила помежи гробами. Великі скали то були в єї очах моголи; з великим страхом перебігала она через довгі темні тіпи, а з болю від острого каміня, що калчило єї ноги, она лиш хвилями зойкнула як та перецуджена дитина, котра і біль чує і в своїм серці страх має. Так бігла она цілу ніч серед тої самоти, спотикаючись по до-

І Н С Е Р А Т И.

„НЕКТАР”

Головний склад у Відні, VI., Webgasse 28.

Товариство для торгівлі і складів чаю
Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставці Австро-Угорщини.

Доставці Двора царсько-російського.

Надворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix

Золотий медаль

Grand prix в р. 1900,

найвища відзнака на загальних виставах в Парижі,

найвища відзнака на виставі в Антверпії 1894 р.

найвища відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Ц і н н и к.

Ціни в коронах за одну коробку російської ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейлону
1/1	15.20	11.—	10.—	9.—	8.20	7.60	6.70	5.80	5.20	4.30	6.70
1/2	7.60	5.50	5.—	4.50	4.10	3.80	3.35	2.90	2.60	2.15	3.35
1/4	3.80	2.75	2.55	2.25	2.05	1.90	1.70	1.45	1.30	1.10	1.70
1/8	—	—	—	—	1.05	—95	—85	—75	—65	—55	—85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаківане безплатно.

ОБРАЗИ СВЯТИХ

Важне для родин і шкіл!

Вечера Господня <i>Леонарда да Вінчі</i> рит. на міді величини 44×80 см.	12 ар.
Сикстинська Мадонна <i>Рафаеля</i> величини 41×31 см.	4 ар.
Непорочне почаття <i>Мурілля</i> величини 42×32 см.	4 ар.
Христос при кирици з Самаританкою <i>Карачіого</i> величини 37 1/2×63 см.	4 ар.
Есея Номо <i>Гвіда Рені</i> вел. 49×39 см.	5 ар.
Христос несучий хрест <i>Рафаеля</i> величини 52×36 см.	4 ар.

Всі ті образи (пітихи) наведених славних малярів нові, надають ся дуже добре до шкіл і суть о 50% дешевші як в торгівлях образами. Висилають ся лише за пошліплатою вже офранковані. Замовляти у М. Кучабінського, Львів, ул. Чарнецького.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Няте цілком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хорошо опракованих томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і пляшів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том списку (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, есть літературским явищем не малої ваги. Розійшлось его в 4-ох виданнях більше як півтора мільярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний твір, як словар людського знання.

Той лексикон можна дістати в комплекті, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовлення приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавсмана.

СТЕЛЛЯ

найновіший інструмент сальоновий швейцарський, самограй, поти металеві без гачиків в різних величинах. Продає **Соболевский** годинникар у Львові, площа Маринська (готель французський).